

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 21/2023)

София, 31 май 2023 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството	3
1.1	Площи за реколтиране с есенни култури	3
1.2	Засети площи с пролетници	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството

1.1 Площи за реколтиране с есенни култури

По оперативни данни, към 25 май 2023 г. площите за реколтиране с пшеница и ечемик са съответно с 2,7% и 0,4% повече на годишна база. Намаление спрямо същия период на миналата година е налице при площите с маслодайна рапица (с 28,8%), тритикале (с 8%) и ръж (с 6,4%).

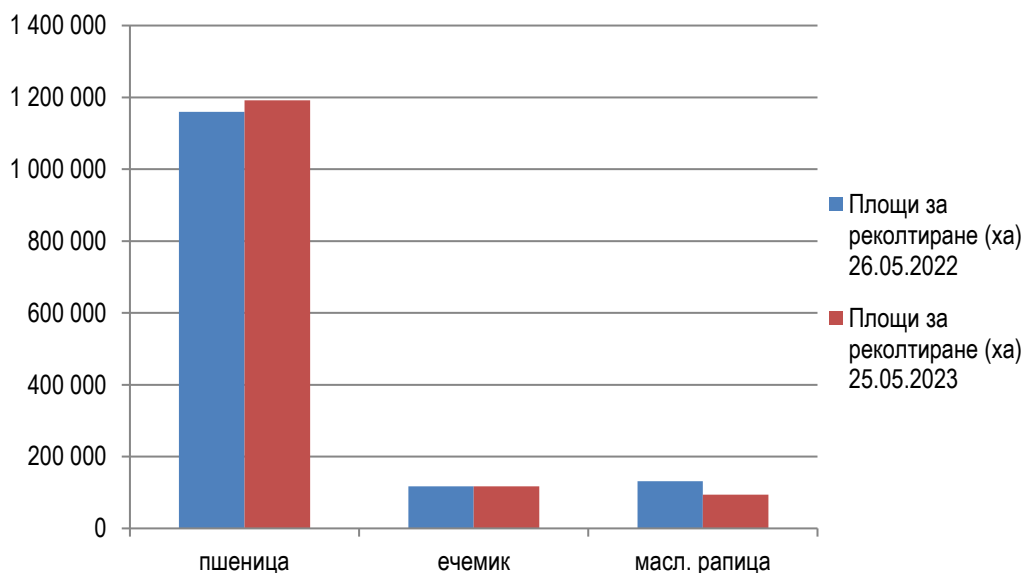
Площи за реколтиране с основни есенни култури към 25.05.2023 г.

	26.05.2022	25.05.2023	Изменение на годишна база, %
пшеница	1 159 795	1 191 556	2,7%
ечемик	117 012	117 510	0,4%
маслодайна рапица	131 650	93 749	-28,8%
ръж	8 507	7 966	-6,4%
тритикале	14 663	13 493	-8,0%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи.

Площи за реколтиране при основни есенни култури към 25.05.2023 г., сравнено със същия период на 2022 г.

1.2 Засети площи с пролетници

В резултат на ускорените темпове на сеитбата през последните няколко седмици, към края на м. май 2023 г. изоставането на засетите площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно спрямо година по-рано се свива съответно до 4,6% и 8,8%. При пролетния ечемик се отчита увеличение на площите с 4,4% на годишна база.

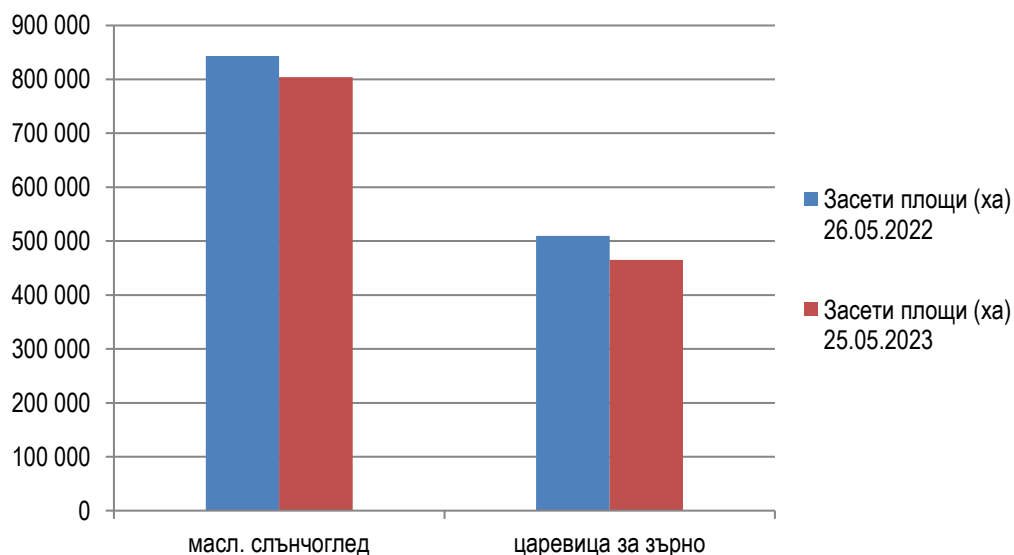
На този етап разсадените площи с тютюн тип „Ориенталски“ са с близо 10% над нивото отпреди една година, а тези с типовете „Бърлей“ и „Виржиния“ - съответно с 31,8% и 50,2% по-малко.

Засети площи с пролетници към 25.05.2023 г., ха

	26.05.2022	25.05.2023	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	843 413	804 385	-4,6%
царевица за зърно	509 871	464 983	-8,8%
пролетен ечемик	1 376	1 436	4,4%
тютюн Ориенталски	1 180	1 296	9,8%
тютюн Виржиния	249	124	-50,2%
тютюн Бърлей	129	88	-31,8%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Засети площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 25.05.2023 г., сравнено със същия период на 2022 г.

1.3 Площи и производство на зеленчуци

Според последните оперативни данни, засадените открити площи с повечето от основните зеленчуци, дини, пъпеш и ягоди са в границите от 0,8% (дини) до 46,5% (пипер) по-малко в сравнение с отчетените по същото време на миналата година. Увеличение се наблюдава единствено при площите с ягоди (с 4,4%).

Засега производството на ягоди, картофи и зеле изостава респективно с 24,3%, 32,9% и 68,8% на годишна база, което се дължи основно на по-малкия размер реколтирани площи до момента.

Общото производство на оранжерийни домати в страната от началото на 2023 г. до момента е с 10,4% над миналогодишното, докато при оранжерийните краставици се отчита намаление с 14,5%.

Площи и производство от зеленчуци към 25.05.2023 г.

	25.05.2023				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	4 924	30	504	1 680	-36,2%	-36,2%	-32,9%	5,1%
зеле	254	14	236	1 686	-20,4%	-65,9%	-68,8%	-8,6%
дини	2 214	*	*	*	-0,8%	-	-	-
пъпеш	788	*	*	*	-40,4%	-	-	-
пипер на открито	610	*	*	*	-46,5%	-	-	-
домати на открито	605	*	*	*	-42,7%	-	-	-
краставици на открито**	173	*	*	*	-6,0%	-	-	-
ягоди на открито	898	143	464	324	4,4%	-56,5%	-24,3%	74,2%
домати в оранжерии	372	72	1 746	2 425	2,2%	28,6%	10,4%	-14,2%
краставици в оранжерии	246	101	5 695	5 639	-5,7%	-13,7%	-14,5%	-0,9%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

** вкл. и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Към 25 май 2023 г. са добити 100 тона череша – със 75,7% под нивото отпреди една година, което се обяснява със сравнително хладното време през пролетта, довело до по-късно узряване на реколтата тази година.

Площи и производство от трайни насаждения към 25.05.2023 г.

	25.05.2023				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
череша	10 600	36	100	278	-83,6%	-75,7%	48,7%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

При по-бавен темп на реколтиране на площите, на този ранен етап продукцията от маслодайна роза е с 61,3% по-ниска на годишна база, възлизайки на 865 тона.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 25.05.2023 г.

	25.05.2023				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодайна роза	5 110	1 184	865	73	-66,9%	-61,3%	16,8%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

В рамките на последната седмица през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ са изнесени 57,9 хил. тона пшеница, докато товари с ечемик и рапица не са преминавали. Общо за периода от началото на пазарната 2022/23 година до 28 май 2023 г., експортът на пшеница и ечемик през порта бележи спад от съответно 22,9% и 58,9% на годишна база.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

	04.07.2021 – 28.05.2022	04.07.2022 – 28.05.2023	Изменение на годишна база
пшеница	1 307 435	1 008 532	-22,9%
ечемик	87 725	36 065	-58,9%
рапица	0	11 014	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2022 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Общо изнесеното количество царевица през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на септември 2022 г. до момента (включващо 4,1 хил. тона за последната седмица) е с 39,9%

¹ През последните няколко години „Пристанище Варна“ ЕАД формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевица и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

по-малко в сравнение с година по-рано. Износът на слънчоглед през порта остава в застой, като досега са реализирани едва 14,5 хил. тона.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

	05.09.2021 – 28.05.2022	05.09.2022 – 28.05.2023	Изменение на годишна база
царевица	680 794	409 400	-39,9%
слънчоглед	0	14 494	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е реализиран износ на царевица и слънчоглед – реколта `2022 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

Внос

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2022 г. за есенните и м. септември 2022 г. за пролетните култури) до 28 май 2023 г. не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през двете наблюдавани пристанища във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 20/2023, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за март 2023 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 20/2023, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 25 май 2023 г. не се наблюдават съществени колебания на пазара на зърнени и маслодайни култури, като средните изкупни цени на хлебна пшеница и слънчоглед се запазват на нивата от предходната седмица, а царевицата и фуражната пшеница поевтиняват незначително – съответно с 0,2% и 0,3%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 25.05.2023 г., лв./тон без ДДС

	25.05.2022	17.05.2023	25.05.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	723	414	414	-42,7	0,0
Фуражна пшеница	709	390	389	-45,1	-0,3
Ечемик	*	*	*	-	-

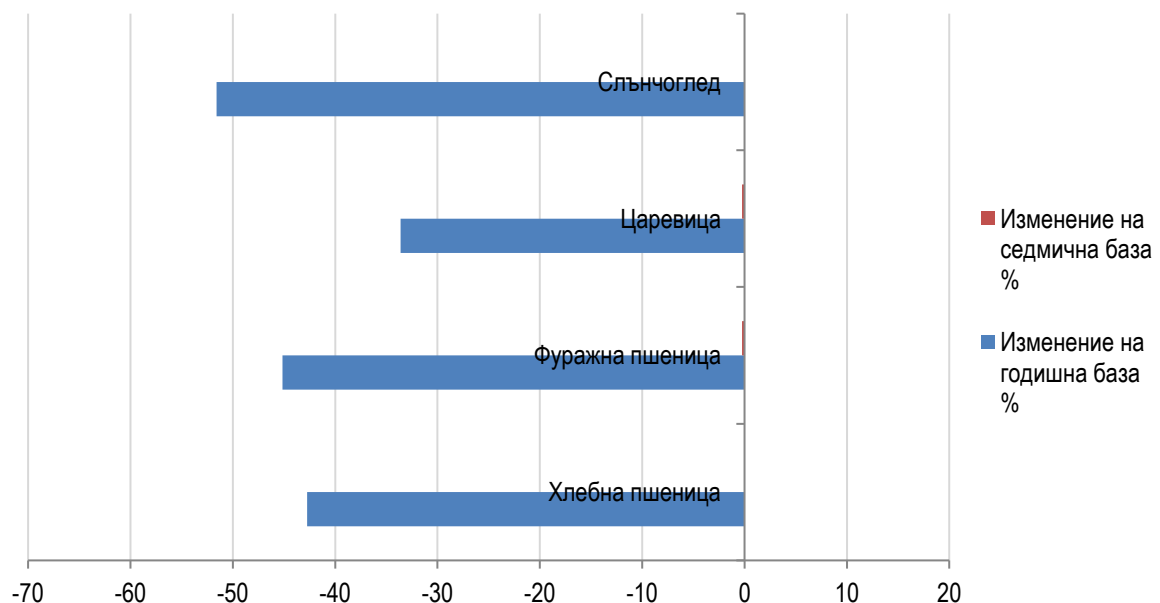
	25.05.2022	17.05.2023	25.05.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Царевица	628	418	417	-33,6	-0,2
Слънчоглед	1 514	733	733	-51,6	0,0
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗм.

* Няма данни

Сравнявайки със същия период на миналия сезон, цените на основните зърнени и маслодайни култури бележат спад в границите от 33,6% (царевица) до 51,6% (слънчоглед).

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 25.05.2023 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица средните цени на едро на домати (български оранжерийни и внос), зелето, вносните краставици и ябълките на тържищата в страната се понижават с между 3,8% и 7,2%. Поскъпване на седмична база се отчита при червения пипер (с 2,4%), оранжерийните краставици (с 8,2%) и картофите (с 11,9%).

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 26.05.2023 г., лв./кг

	27.05.2022	19.05.2023	26.05.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,03	1,35	1,51	46,6	11,9
домати (оранжерийни)	3,61	3,60	3,34	-7,5	-7,2
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	3,04	2,92	2,81	-7,6	-3,8

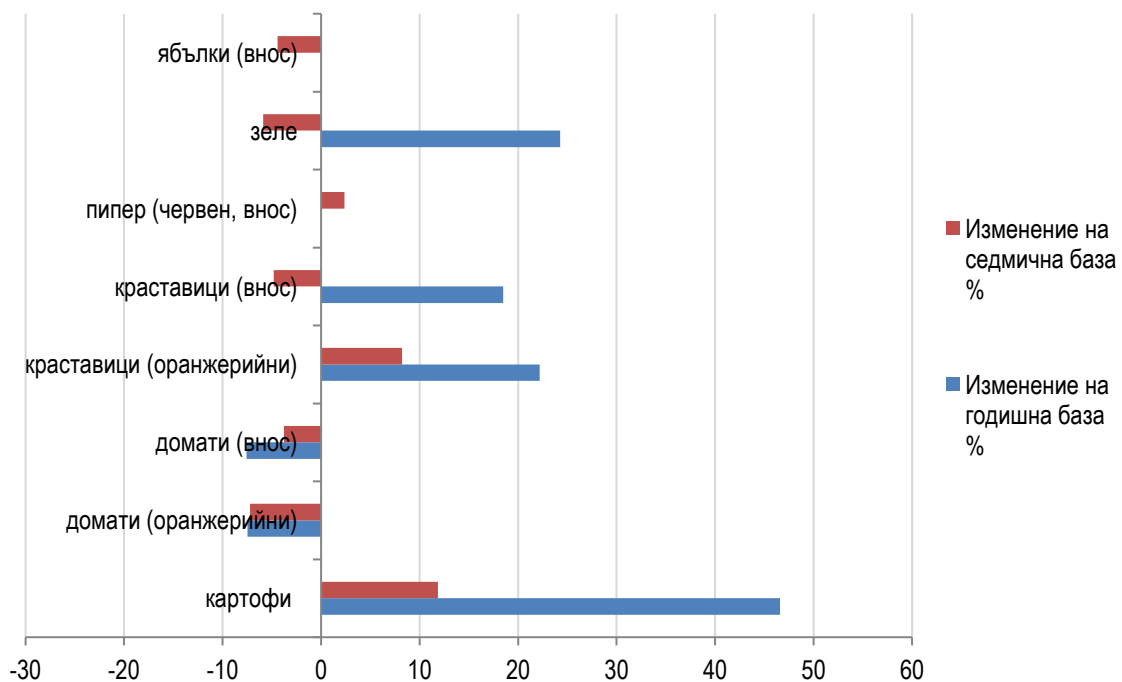

	27.05.2022	19.05.2023	26.05.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
краставици (оранжерийни)	2,48	2,80	3,03	22,2	8,2
краставици (внос)	2,00	2,49	2,37	18,5	-4,8
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	*	4,22	4,32	-	2,4
зеле	1,03	1,36	1,28	24,3	-5,9
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки (внос)	*	1,81	1,73	-	-4,4
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗм.

* Няма данни

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 26.05.2023 г.

Към края на м. май 2023 г. картофите се търгуват с 46,6% по-скъпо, отколкото по същото време на миналата година. Съществено по-високи на годишна база са и цените на зелето (с 24,3%) и краставиците (с 18,5% на вносните и с 22,2% на оранжерийните от местно производство). От друга страна, доматиите, както българските, така и вносните, са поевтинели с близо 8%.